

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

už za pár hodin se v našich domovech rozsvítí svíčky na vánočních stromech a my si budeme vzájemně přát šťastné a veselé vánoce. Věřím, že je všichni prožijeme v klidu, protože přes zmatky všedních dnů je pěkné

dopřát si uvolněný čas s rodinou a přáteli. Letošní rok nebyl jednoduchý pro náš stát i pro mnoho z nás. Rozpad vládní koalice a nové volby znamenají nejistoty – pracovní i finanční. Zatím není jasné, jaké budou priority budoucí vlády, jak bude podporovat malé obce a městské části, jak se zachová k rodinám s malými dětmi, zda dá konečně prioritu vzdělání a poskytně sociální jistoty lidem, kteří poctivě pracují či dlouhá léta pracovali.

Ně ve všem jsme však závislí na vládě a poslancích našeho parlamentu. Denní realitu si vytváříme zde v Nedvězí, a z velmi skromných prostředků, které nám jsou přiděleny, se snažíme zajistit pro všechny občany hezké místo k životu. Věřím, že se nám to letos také dařilo. Sice nás opět navštívila naše rozvodněná Rokytky, ale naštěstí nenatropila tolik škod, jako při minulé povodni.

Jsem rád, že se nám daří pořádat tradiční akce, ať jsou to Čarodějnice, Dětský den, setkání seniorů či Mikulášská pro děti, které jsou hojně navštěvované. Určitě budeme příští rok pokračovat, a pokud má někdo z vás námět na realizaci zajímavého projektu, rádi vás vyslechneme a zkusíme uvést do života něco nového. Rádi podpoříme zajímavé návrhy, za nimiž budou stát lidé, kteří se chtějí sami podílet na zdejším společenském životě. Protože sednout si a říci: „Bavte mě,“ je jednoduché, ale méně zábavné, než dokázat pobavit sám sebe i ostatní. A dobrá nálada patří nejen k vánočnímu času, ale k dobrému zdraví po celý rok.

Tak přeji nám všem nejen šťastné vánoce, ale především veselý rok 2014 v Nedvězí.

Vlastimil Vilímeček
starosta

Předvánoční akce v Nedvězí

Setkání seniorů 5. prosince se tentokrát velmi vydařilo. Přálo nám počasí, protože na rozdíl od posledních let nebyla ledovka ani sněhová vánice, a tak účast byla hojná. Hudbu tradičně obstarala skupina Color Club kapelníka Josefa Sráma. Seniori, přesněji řečeno seniorky, protože převaha žen je každoročně drtivá, si zazpívaly a zatancovaly. Domů všichni odcházeli velmi spokojeni, a to bylo naším cílem.

Účast na mikulášské nādílce 8. prosince ovlivnila velká nemocnost dětí, ale ty, které přišly, se pobavily

a odnesly si pěkné dárky. I když před příchodem Mikuláše panovala jako vždy napjatá atmosféra, děti opět úžasně přednášely krásné básničky a hezky zpívaly. Po odchodu Mikuláše s čertem se dětem viditelně ulevilo a užily si zbývající část odpoledne.

Z usnesení ze zasedání zastupitelstva MČ Nedvězí 8. 10. 2013

Zastupitelstvo mj. schválilo:

- Záměr na pronájem pozemků parc. č. 194/1 o výměře 139 m² a poz. parc. č. 194/2 o výměře 27 m² oba v k.ú. Nedvězí u Řičan při ul. Pánkové.
- Záměr na pronájem objektu č.p. 78 – vinárna při ulici Hájové.
- Záměr a kritéria na prodej tenisových kurtů.
- Uzavření nájemní smlouvy s jediným přihlášeným zájemcem na záměr pronájmu pozemků parc.č. 194/1 a 194/2 manžely Renátou a Zdeňkem Hnědkovskými za cenu 500 Kč/m²/rok.
- Návrh na změnu ÚP ing. Lucie Hütter parc. č. 281/79 v k.ú. Nedvězí u Řičan z OP na OB.

Zastupitelstvo vzalo mj. na vědomí

- Rozhodnutí OV MČ P22 o dodatečném povolení souboru staveb na poz. parc. č. 277/4 při ul. Hájové, stavebník pan R. Vacek.
- Výzvu OV ÚMČ P22 k účasti na kontrolní prohlídce o vydání kolaudačního souhlasu na stavbu skladového objektu na parc. č. 281/33 v k.ú. Nedvězí u Řičan u č.p. 102, pneuservis roh Přátelství a Pod Bahňovkou.
- Rozhodnutí OV ÚMČ P22 povolení výjimek z OTTP stavebníka Františka Škorpila na poz. parc.č. 95/2, 96/1 a 97/3 v k.ú. Nedvězí u Řičan, ul. Hájová.
- Rozhodnutí OV ÚMČ P22 – povolení stavby vodního díla „Rekonstrukce ČSOV Nedvězí“.
- Sdělení OV MČ P22 k ohlášení odstranění stavby – souhlas s odstraněním garáže a kůlny, vlastníky stavby T. Scarlett ul. Únorová.
- Společné rozhodnutí - OV MC P22 vydal Územní rozhodnutí na stavbu silničního mostu v rámci akce „Protipovodňová opatření na ochranu HMP“ – ostatní toky, část 21 - Nedvězí.
- Rozhodnutí OV ÚMČ P22 nařizuje odstranění objektu haly pro skladování krmiv na pozemku parc.č. 171/1 v k.ú. Nedvězí u Řičan při ul. Pánkové, vlastníky stavby Miloslava Rathouská.

S usnesením se můžete seznámit na www.mcnedvezi.cz na úřední desce.

Termíny přistavení velkoobjemových kontejnerů v I. pololetí r. 2014

Sobota 8. 2. 2014	12–16 h	stanoviště Letní/Břízova
Sobota 8. 3. 2014	12–16 h	stanoviště Lednová
Sobota 12. 4. 2014	12–16 h	stanoviště Rokytná
Sobota 10. 5. 2014	12–16 h	stanoviště Letní/Břízova
Sobota 7. 6. 2014	12–16 h	stanoviště Lednová

Součástí přistavení je obsluha, která koordinuje ukládání a využitelnost odpadů.

Do kontejnerů lze odložit: starý nábytek, koberce, linolea, zrcadla, umyvadla, vany, WC mísy, staré sportovní náčiní, autosklo, kovové předměty.

Do kontejnerů nepatří: živnostenský odpad, nebezpečný odpad (např. autobaterie, zářivky, barvy, rozpouštědla, motorové oleje včetně obalů), bioodpad, stavební odpad, pneumatiky, televizory, počítače, lednice, mrazáky a sporáky.

Termín svozu nebezpečného odpadu

4. 3. 2014 v 17.50 – 18.10 hod, stanoviště ul. Hájová, parkoviště před restaurací U Rybníka.

Blahopřejeme

Vysokého věku se dožívají naši spoluobčané, kterým přejeme mnoho zdraví, optimismu a osobní pohody do dalších let.

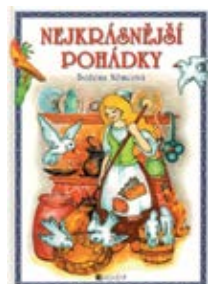
Miloslav Johan	1. 12.	83 let
Hana Výborná	16. 12.	70 let
Václav Rathouský	27. 12.	87 let

Novinky v naší knihovně

Božena Němcová: Nejkrásnější pohádky

Nejznámější české pohádky Boženy Němcové, které děti znají i z filmů a televize. V knížce se potkají s Bajajou, poznají, jaké to je v pekle, dozvědí se, proč musela z královského zámku odejít princezna se zlatou hvězdou na čele, jak se napravila pyšná princezna Krasomila, a přečtou si mnoho dalších pohádkových příběhů.

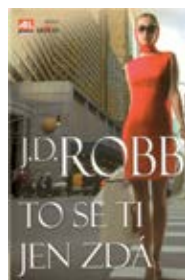
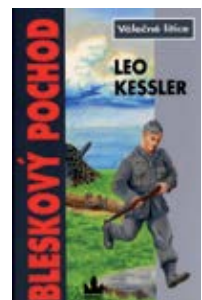
Willy Breinholz: Už spíš, zlato?

Vtipná knížka pro všechny, kteří jsou či byli ženatí nebo se oženit teprve chystají. Část Říkala jsi něco, zlato? nám dává nahlédnout do myšlenkového světa ženatého muže, do jeho reakcí a rozhodnutí, jež si žádá každodenní soužití s manželkou. Co všechno se může přihodit za pouhý jeden den v životě supermanžela.

Leo Kessler: Bleskový pochod

Další z válečných románů, snažících se ukázat německou armádu za druhé světové války v poněkud hrdinštějším světle, než bývá obvyklé. Uderný pluk SS Wotan je stažen z ruské fronty a vojáci se těší na chvíle klidu a relativního bezpečí. Píše se však rok 1942 a válka je v plném proudu. Britové plánují útok na důležitý francouzský přístav a velitel Horst Geier musí dostat své muže včas na druhý konec Evropy, aby zde zasáhli do dalších krvavých bojů...

J. D. Robb: To se Ti jen zdá

Eva vyšetřuje smrt šestnáctileté Deeny, dcery nedávno povýšeného policejního kolegy. Mimořádně brutální vražda má podle všeho kořeny v minulosti: vrah nechal na místě činu video, podle něhož je za všechno odpovědný její otec. Eva musí začít pátrat nejen v kolegově životě, ale i ve složkách jeho minulých případů.

Od narození do smrti

Nový občanský zákoník představuje jednu z největších změn českého právního systému za posledních 20 let. A protože se jím budeme řídit již od 1. ledna 2014, pojďme se podívat na některé změny.

Nemovitosti a nájmy

Od ledna dojde ke sloučení stavby a pozemku, přičemž výsledkem bude jedna nemovitost – pozemek, jehož součástí je rodinný dům. Pokud tomu tak v některých případech není, bude mít vlastník stavby předkupní právo k pozemku a vlastník pozemku ke stavbě v případě, že se jeden z nich rozhodne svou nemovitost prodat. Od 1. 1. 2015 naopak zanikne předkupní právo na nemovitost mezi spoluvlastníky, ale ti si ho budou moci zřídit ve smlouvě.

Katastr nemovitostí bude mít povinnost informovat majitele nemovitosti o všech změnách, ke kterým by mělo dojít v souvislosti s jeho bytem, pozemkem či domem. Značně se tak sníží možnosti, že se snaží podvodníci prodat nemovitost, která patří někomu jinému.

Nájemní smlouva již nebude muset být uzavřena písemně. Nájemníci, kteří bydlí v pronajatém bytě a nemají nájemní smlouvu od majitele, budou také chráněni. Pokud budou v bytě bydlet více než tři roky, bude na ně zákon pohlížet stejně, jako kdyby smlouvu měli. Kauci bude moci majitel nemovitosti požadovat po nájemních kaucích až do šestinásobku nájmu. Výpovědní smlouva při uzavření smlouvy na dobu neurčitou bude tři měsíce. Pozor však na porušování domovního řádu – výpověď může nájemník dostat "na hodinu", pokud poruší závazným způsobem své povinnosti.

Zásadní novinkou bude právo bývalého nájemce požadovat v určitých případech náhradu za tzv. převzetí zákaznické základny. Pokud dostane od pronajímatele výpověď – a nebude to ta hodinová – má právo na náhradu toho, co například v nájemním bytě vylepšil a nechává (nové zařízení koupelny, žaluzie, podlahy apod.).

Lichva

Podle nového občanského zákoníku se má za lichvu považovat každá smlouva, při které jedna strana zneužije slabosti druhé strany, a tím získá plnění, které je v hrubém nepoměru k tomu, co sama poskytla. Tak bude umožněno postihnout nejen extrémně vysoké úroky, ale

i praktiky nepoctivých obchodníků, kteří prodávají zboží za nepřiměřené ceny například na různých prodejních akcích.

Rodina

Zavádí se rodinný závod. Ten je charakterizován jako speciální typ obchodního závodu, kde spolu pracují rodinní příslušníci. O zásadních otázkách mají právo rozhodovat všichni členové bez zřetele na vlastnictví nebo spoluvlastnictví.

Manželé budou mít také právo znát informace o příjmech, stavu jmění a o stávajících i uvažovaných pracovních, studijních a podobných činnostech druhého manžela. Povinnost manželů je brát zře-

Jinak se bude pohlížet také na vybavení domácnosti rodiny. Věci náležející k obvyklému vybavení rodinné domácnosti přestanou být dnem nabytí účinnosti nového občanského zákoníku součástí společného jmění manželů. Tak nemůže například manžel prodat televizi, aniž by o tom informoval manželku. A pozor – na zvířata konečně přestává být pohlíženo jako na věci.

tel na zájem rodiny při volbě svých pracovních, studijních a podobných činností. Zajímavá je možnost osvojení zletilého. Významné to je například z hlediska dědění, kdy dotyčný nemá potomky. Změny nastanou také u rozvodů, kdy budou moci manželé podat společný návrh na rozvod manželství.

Dědictví

Nově bude možné v poslední vůli stanovit dědice svých dědiců a zároveň se rozšíří okruh dědiců. Dědit budou moci

i prarodiče zemřelého nebo jeho sestřence a bratrance. Každý občan může sepsat dědickou smlouvu – to znamená, že sepiše smlouvu se svými dědici o tom, co zdědí po jeho smrti. Závět' budou lidé moci uzavřít i ústně před svědky, a to v mezních situacích, například při živelních pohromách, ve válce apod. Každý má právo své potomky vydědit, a to pokud se o rodiče nestarají a neposkytnou jim pomoc v nemoci, ve stáří nebo v jiných závažných případech, o rodiče se nezajímají, či žijí nezřízeným životem nebo jsou odsouzeni pro úmyslný trestný čin minimálně na jeden rok. Nově se do závěti zavádí odkaz. Tak lze člověku mimo rodinu odkázat věc ze svého majetku. Každému z dědiců však musí zůstat z hodnoty dědictví alespoň čtvrtina.

Dědictví lze v závěti či v dědické smlouvě zatížit podmínkami, které však musí být splnitelné – například dokončení studia, ale už nelze podmínit převzetí dědictví například tím, že se vnuk ožení. Zároveň dochází ke vzniku svěřeneckého fondu, kdy rodiče budou moci převést část majetku do fondu, o který se bude starat správce. Děti budou moci majetek převzít po dovršení 18 let.

Náhradní mateřství

Pokud žena nemůže ze zdravotních důvodů donosit a porodit dítě, může ho za ni donosit náhradní matka. Nový občanský zákoník umožní biologickým rodičům osvojit si dítě odnošené i jejich příbuznou, například sestrou nebo matkou, což dosud nebylo možné.

V zákoníku jsou upraveny nově také vztahy spotřebitelské, smlouvy darovací, smlouvy o dílo, náhrady škody, péče o zdraví, postavení domácích zvířat, vyplácení nemocenské a další a je třeba počítat s tím, že se nás všechny jejich uvedení do života zasáhne.

Velmi pěkně zpracované webové stránky, které vše objasní, najdete na adrese :

<http://obcanskyzakonik.justice.cz>.

Jindra Svitáková

Nedvězí v letech 1848–1884

Správa obce

Po roce 1848 svěřena správa obce zastupitelstvu, které si občané sami volili, ale tu sloučeno někdy i několik osad v jednu politickou obec. Tak spojeny Nedvězí, Kolovraty, Tehovičky a Lipany v jednu obec a zastupitelstvo bylo společné. R. 1867 bylo Nedvězí prohlášeno sněmovním povolením za obec samostatnou.

Prvním starostou v tomto období byl v letech 1867–1870 pan Jan Škorpil a po něm v letech 1870–1879 pan Jan Rathouský z č. 7. Toho roku nastoupil tento čestný úřad nynější starosta pan Václav Škorpil. Vedle něho jsou v zastupitelstvu obecním pp.: Josef Rathouský (č. 2), František Rada a Josef Černý co radní; Antonín Škorpil, Václav Zindulka, Josef Kouřimský, Václav Hübner a Alois Turnovský co výborové. Předsedou místní školní rady jest starosta pan Václav Škorpil a mimo to tam zasedají: důstojný pan František Moravec, děkan v Uhříněvsi, pp. František Havránek, správce školy, Josef Rathouský (čís. 2), František Rada, Václav Hübner a Matěj Sklenář (z Pacova). Místním dozorcem školním jest p. Josef Rathouský (č. 2).

Zvelebování obce

Nedvězí počalo se zvelebovati a rozšiřovati teprve v druhé polovici tohoto století. Zastupitelstvu zdejšímu dlužno doznati, že při skrovných prostředcích po všechny časy pilně hledělo všeho, co obci sloužilo ku prospěchu. Roku 1856 zřízen na návsi obecní rybník, r. 1858 vystavěna školní budova a téhož roku vysázena stráž pod hospodou stromky švestkovými, které po několik roků pěkně rostly, ale později většina z nich pro nedostatek výživy ze spodní mrtvé hlíny počala hynouti, až docela zašla. Lépe daří se višňovkám, které od r. 1861 počaly se zakládati. Roku 1862 postaven na návsi nynější železný kříž s pozlaceným Kristem a byl dne 17. srpna téhož roku velmi slavně posvěcen. Od toho času počali občané zdejší slaviti každoročně v neděli po 17. srpnu pouť, kterýžto obyčej zachoval se až na naše dny; jen že pouť tuto spojují nyní s obžinkami,

a proto ji o nějaký čas odkládají. Tak stalo se v posledních létech i s posvícením, které na místě o sv. Havlu slavívá se někdy až v listopadu.

Velikou překážkou při jízdě i chůzi obcí byl značný kopec od potoka k usedlosti č. 3, takže povozy s těžkým nákladem stále v těchto místech vázly. Tomu opomozeno r. 1871 vystavěním mostu kamenného přes potok, která to stavba vyžadovala nákladu 1100 zlatých. Na to obdržela obec 300 zl. subvence od okresního výboru a 100 zl. darem od Jana knížete z Lichtensteinu. Nejdříve byla by přišla navážka, ale tu občané rozvrhli dle daně a vykonali práci tu bezplatně. Tak stála občany celá stavba mostu hotově pouze 460 zl.

Stálé potulování se rozličných pobudů žebrových, kteří nejen v hojném počtu a často hospodáře obtěžovali, ale nestalo-li se jim po vůli, někdy i hrozivě si vedli, mimo to časté krádeže polní i rozličné jiné nepřístojnosti přiměly obec, že najala r. 1873 prvního obecního strážníka s ročním platem 210 zlatých. Ten byl zároveň obecním poslem, polním hlídačem a ponocným. Od té doby vydržuje obec strážníka stále.

R. 1877 přispěla obec na zakoupení kříže, jež Václav Hübner při cestě k Uhříněvsi na místě dřívějšího, již sešlého dřevěného postaviti dal. Roku 1879 vystavěla domek č. 37 nákladem 1200 zl. a ubytování v něm mimo dva nájemníky stále obecní strážník a pastýř. R. 1881 položena proti kříži přes potok nová lávka kamenná. Téhož roku zasazeny na památku sňatku Jejich cís. král. Výsostí korunních manželů Rudolfa a Stefanie při splávkou rybníka obecního 2 lípy.

Že cesty zdejší bývaly velmi nesjízdné a blátivé, počala obec r. 1882 stavěti silnici od Pacova přes Nedvězí směrem předešlé cesty až k hlavní silnici; roku následujícího ve stavbě pokračováno, takže letos byla ukončena a za okresní silnici přijata.

Vzdělanost

Delší již dobu chystala se obec ku stavbě nové budovy školní. Děti zdejší navštěvovaly až do r. 1828 hlavně

školu říčanskou a uhříněveskou, kamž byla obec zdejší od r. 1839 přiškolená. Jednak pro vzdálenost těchto míst, jakož i pro cestu často neschůdnou, starala se obec dávno, aby mohly děti doma se vyučovati a zařídila již r. 1828 soukromou školu. Prvním učitelem byl zde František Novotný až do r. 1839, načež odstěhoval se odtud do Dubče a děti chodily zase do školy uhříněveské a říčanské. Tak pomýšleli občané na vystavění domácí školní budovy, což se stalo skutkem r. 1858. Ale teprve r. 1865 povolena zde k žádosti obce tak zvaná škola exponovaná a prvním učitelem stal se p. Josef Šubert, který zde setrval až do r. 1873. V tom roce byl ustanoven na škole této pan František Havránek, který zde dosavad působí. R. 1879 přiškolená sem mocí zákona ale proti vůli občanů zdejších sousední obec Pacov a škola měla se státi dvoutřídní. Počet dětí domácích málokterý rok přesahoval 40 a připojením dětí pacovských vzrostl přes 100. Pro takové množství dětí musela by nutně zřídit se třída druhá, k čemuž budova dosavadní nedostačuje. Následkem toho nařízeno obci, aby stavěla novou školní budovu. Kdo měl poskytnouti potřebného nákladu? Patrně obě jmenované obce, a to v takovém poměru, jak mnoho která platí daně. Nedvězí má jen zcela nepatrné jmění obecní, a tak ačkoli občané od dávna si přejí, aby měli školu o 2 třídách, přece za poměrů takových nemohli ku stavbě nové školní budovy se odhodlati a protestovali jak proti příchodu obce Pacova, tak proti nařízení ku stavbě školy, která by vyžadovala nákladu přes 10 tisíc zlatých. Protesty její byly však na všech místech vyřízeny nepříznivě a tak r. 1883 následkem ministerského rozhodnutí uvolila se stavěti novou školní budovu, ale s takovou výminkou, když polovička nákladu uhradí se subvencí zemskou. Nejhůře vedlo se po ten celý čas dětem, pro které dosavadní světnice školní nikterak nedostačovala, takže ani všechny v lavicích seděti nemohly, jakož i učitel, jemuž bylo v této místnosti tak veliký počet dětí vyučovati. Náklad rozpočítán na 10 600 zl. Stav-

bu této budovy převzal starosta obce pan Václav Škorpil ve veřejné dražbě dne 16. března za 10 200 zl. a dozor svěřen panu Josefu Limaxovi, staviteli v Uhříněvsi, dle jehož plánu hned následujícího dne počalo se pracovat. Tak dostane se za nedlouho škole zdejší důstojné budovy, jež bude nejen ozdobou celé obci, ale zároveň trvalým pomníkem obětavosti občanů Nedvězských. Mládeži budiž škola tato milým útlukem, a jako budova její vynikati bude nad veškeré zdejší stavby, tak skvěj se omladina naše povždy vzdělaností a ušlechtilými mravy!

Že občanstvo zdejší všimalo si již dávno vzdělání literního, vysvítá z toho, že v starých knihách gruntovních víme toliko o třech osadnících, kteří neumějící psát naznačili tam podpis svůj třemi křížky. V století tomto mnozí otcové dávali děti své do Prahy na studie a dosavad málokterá vesnice může se vykázati takovým počtem studentů jako Nedvězí. Již v létech 1846 až 1848 byli jedině z čísla 1 najednou 4 synové na studiích. Značný počet osob příslušných do obce zdejší zjednal si literním vzděláním zaopatření namnoze dosti slušné. Tak Jan Hübner, bývalý majitel čísla 1, vystudovav celé gymnasium stal se hospodářským správcem na piaristickém panství v Předboři. Z jeho synů jest Karel Hübner správcem školy v Praze, Jan Hübner farářem v Koceradech a Edvard Hübner učitelem v Praze. Jistý Rathouský, lesmistr, měl podíl na čísle 2, jehož bývalý majitel p. Matěj Rathouský navštěvoval v mládí celé gymnasium a bratr téhož Josef Rathouský byl soudním adjunktem v Chrastavě. Z čísla 7 byl Josef Stárek učitelem v Uhříněvsi od r. 1830 až 1860 a Josef Rathouský učitelem v Ratajích. Z čísla 8 pocházel pater Václav Rathouský, správce chorobince v Černém Kostelci, a jeho bratr Jan Rathouský, inženýr při dráze v Uhrách. František Zindulka (č. 9) byl prvním houslistou při divadle v Pešti a jeho bratr Josef Zindulka učitelem v Morašicích. Z čísla 10 jest p. Josef Škorpil učitelem v Chodově u Prahy; z vedlejšího čísla 11 p. Josef Stárek soudním adjunktem ve Vinohradech a p. Václav Stárek (číslo p. 20) vyšší

úředníkem finančním.

Roku 1882 bylo 8 studujících z obce zdejší na pražských školách, a to: Václav Aksamit, František Hübner a Václav Hübner (čp. 1), František Hübner (čp. 6), Václav Rathouský, Josef Stárek, Josef Škorpil a Václav Zindulka.

Stav obyvatel

Nyní jest v Nedvězí 38 čísel a 257 obyvatelů, a to 130 mužských a 127 ženských. Rozloha všech pozemků činí 402 hektary 39,5 aru. Některé polnosti náležejí hospodářům v sousedních obcích, v Pacově, Radošovicích, Kolovratech, Kralovicích a Křenici, ale daně z nich platí do obce zdejší. Jelikož obydlí dřívější byla dřevěná, zachovalo se málo starší stavby; jedině v čísle 2 byla před mnoha léty v místech nynější studny stará zděná zvonice, která prý měla podobu hradu. Při bourání této stavby našlo se mnoho starých peněz zlatých i stříbrných.

Zbytky starých staveb dřevěných jsou ještě v čísle 1 a 7, sýpka a komora, v čísle 10 sýpka, v 21 a 24 výminek. Zdravotní poměry jsou zde od dávných dob velmi dobré, takže nemoci nakažlivé málo se objevují a nikdy mnoho obětí si nevyžádaly. Pozoruhodné jest, že pokud paměť stačí, ještě nikdo nezemřel zde cholerou, ačkoli nemoc tato několikrát v okolních osadách hustě řádila. Jedině na neštovice vymřely zde r. 1808 skoro všechny malé děti a také roku 1873 několik osob jim zde podlehl. V století předešlém pokousán prý zde jistý čeledín jménem Petr vzteklým vepřem a nákazou touto zde skončil, pochován jest v místech, kde dosavad se říká u Petrového hrobu. Před několika roky nalezeny tam při upravování cesty lidské kosti.

Mnozí obyvatelé dosahují zde vysokého věku; v létech právě minulých zemřelo několik osob ve vzácném stáří. Nyní jest zde nejstarší Alžběta Radová čítající 84 roky, manžel její František Rada 75 roků a Alžběta Trpálková 72 roky stará. Mimo to jest 13 obyvatelů v stáří mezi 60 a 70 roky. Nejdéle v obci této přebývá rodina Rathouských, Zindulků, Stárků, Trpálků, Řeháků a Kouřimských.

Mimo živnosti hospodářské byla

zde při čísle 1 cihelna od roku 1840 až 1850 od potoka při pravé straně uličky; místo pece jest dosavad znát. Podruhé zřízena cihelna r. 1872 ve strážce vlevo od uličky a pracovalo se v ní až do r. 1876. Z této zachoval se ještě domek cihlářův a pobořená pec. V obci jsou nyní 2 obchodníci obilím a zbožím smíšeným. Řemeslem živí se zde 1 krejčí, 1 obuvník, 1 tesař, 1 truhlář, 1 kovář a 7 zedníků.

Svědomitě starají se občané zdejší o domácí chudinu, takže ještě nikdy žádný práce neschopný příslušník zdejší v okolních osadách o almužnu neobtěžoval. Obyčejně je živí občané zámožnější denně jeden po druhém, nebo jim dávají almužny tolik, aby na týden vystačili. I v nemocích a jiných nehodách jeví se zde soustrast všeobecná.

Nač osadníci zdejší velice si stěžují, jsou daně, jichž dle nejnovějšího vyměření vydaného z berního úřadu r. 1881 platí úhrnem 2822 zl. 4 kr., a to: daně pozemkové, domovní, z příjmů, živnostní a činžovní. V některých létech stačí sklizeň sotva na živobytí; jindy, jako v roce 1882, bývá obilí zrostlé, takže rolníci nemohouce mouky z něho potřebovat, prodávají je za levný peníz a mouku jinde draze kupují. Za takových často se opakujících nehod bývá občanům těžko zmíněné daně platiti. Stává se, že mnohé rodiny nemohouce si zde při vši pílí opatřiti slušné výživy hledají své štěstí v daleké cizině. Z obce naší vystěhoval se teprve r. 1882 první osadník Jan Stoklasa s rodinou do Bulharska, kdež si blíže města Lompalanky najal něco polí, odváděje za to majiteli pozemků těch jistou část úrody. Dle zpráv, jež do obce naší zaslal, vede se mu dosavad dobře. R. 1883 následovaly jeho příkladu 3 jiné rodiny zdejší: Václav Trpálek s manželkou, Antonín Stárek s manželkou, Jan Řehák s manželkou a dítětem a obuvnický tovaryš Jan Stárek. Tito však zvolili Chorvatsko za svůj budoucí domov a koupili tam v osadě Zděnci hospodářské živnosti, jak udávají, za velmi levný peníz.

*Redakční úpravy: Jindra Svitáková
Zdroj: Paměti obce Nedvězí v okresu
Říčanském (Edward Hübner,
Václav Hübner, 1884)*

Ze školní kroniky

Pokračování z minulého čísla

Válečná léta 1915-1918

V průběhu těchto let se stále více projevovaly důsledky války ve škole a ve vyučování. Přicházela nařízení provádět za pomoci žáků sbírky vlny, kaučuku, kovů, probíhaly finanční sbírky, musely se prodávat rakousko-uherské kokardy. Byly zakázány výrobky ozdobené znaky zemí koruny české a peněžní obálky s předtištěným ruským orlem. Postupně bylo nařízeno šetřit papírem a využívat k výuce břidlicové tabulky. Učitelé museli předkládat vedení školy témata písemných prací tak, aby jejich obsah byl loajální s politikou císařského domu, z užívání byly vylučovány knihy, jejichž obsah nebyl shledán loajálním – byly to například Zeměpisné učení o Moravě, některé čítanky, diktáty, ale také Jiráskovy knihy *Temno* a *Husitský král*. Od roku 1916 bylo několikrát za školní rok přerušeno vyučování pro naprostý nedostatek paliva, v roce 1917 dokonce na celou zimu, od listopadu do začátku března 1918.

Letní čas

Dnem 1. května 1916 byl v celé rakousko-uherské říši zaveden letní čas a všechny hodiny byly posunuty o půlnoční na tento den o 1 hodinu zpět. Kronikář o tom zaznamenal:

Zařízení to mělo trvat do konce září. Vyučování počínalo dle toho o 1 hodinu dříve. Na žáky působilo toto zařízení neblaze v ohledu stravování, neboť v rodinách nemohli se rodiče do nových poměrů snadno vpravit a žáci přicházeli do školy bez obvyklého nasycení a mnohým často bývalo nevolno.

Republikou

Dne 16. září 1918 počal tento školní rok obvyklým způsobem. Díky obětavé činnosti naší Národní rady doma a členů její za hranicemi uznána čtyřdohodou naše národní samostatnost a prohlášena dne 28. října slavnostně. Všechny lidé si oddychli a projevy radosti byly dojemné. I zdejší obec oděla se v slavnostní šat a kde jaký prapor v národních barvách vztyčen na domech.

I školou zavanul duch svobody a dětem vyložen ihned veliký význam této události. Dětem vylíčen život a činnost prof. T. G. Masaryka pro dosažení naší samo-

statnosti a zásluhy našich legií v Rusku, Francii a Itálii. Přednesena báseň České legie a zapěna česká i slovenská národní hymna. A když dne 21. prosince 1918 vracel se prof. Masaryk již jako prezident českoslov. republiky po pětiletém zahraničním nuceném pobytu do vlasti, šli žáci zdejší školy s učiteli a téměř všemi občany na nádraží říčanské, kudy projížděl, aby ho s ostatními zástupy spolků, škol a občanstva pozdravili a uvítali. Byl to okamžik nezapomenutelný a málokteré oko zůstalo suché.

Krátká svoboda

Jak se dozvídáme na konci kroniky, od školního roku 1918/1919 byla zavedena jiná kronika, která se v archívu nedochovala. Do této se zapisovalo pouze v období 2. světové války. Kronikář k tomu na konci zápisů uvádí:

Na učitelské konferenci v měs. červnu 1946 bylo rozhodnuto, aby „Pamětní knihy“, vnučené nám. ve II. světové válce, psané výhradně každý měsíc, byly zrušeny a uloženy ve školním archívu...

Protektorát Čechy a Morava vnučen do českých škol již vpádem Němců do Čech dne 15. března 1939 sestavením vlády s německým protektorem. Po zavraždění německé bestie – Heydricha – zahubeny byly obce Lidice a Ležáky. Čeští vlastenci v desítkách tisíců odváženi do koncentračních táborů v Litoměřicích nebo v Německu, kde ve strašlivých etapách mizely tisíce a tisíce Čechů za zběsilých nelidských poprav, nebo i zmírājících hladem jako se ani nedělo v dobách středověku nebo starověku. Co dítě bylo zabráno ze spořádaných rodin a odvezeno, poněmčeno, aby nikdy již nebyly k nalezení!

Od 1. září až do konce války byl ve zdejší škole jako ve všech českých národních školách zavedeno vyučování povinnému jazyku německému z počátku tři, později 8 hodin v týdnu na úkor vlastivědy, zvláště zeměpisu a dějepisu i jiných předmětů, o nichž nesmělo žactvo slyšeti...

Učitelé i správci škol vnučení vypomáhali denně po vyučování na obecních úřadech. Dne 18. září 1940 byla učitelskému sboru vnučena neustálá revize knih knihoven učitelských a žákovských. Děti nesměly číst nic národnostních, nic národnostně-slovanských spisů, nic o nepřátelených státech Němcům. Spisy byly sebrány a sepsány, oznámeny vyšším

úřadům, vnučeno balení knih, map, obrazů i jiných pomůcek a zaslány okresnímu školnímu výboru přeloženému do Prahy-Smíchova. Zbylé knihy knihovny žákovské i učitelské po celou dobu války nesměly být půjčovány. Kabinety o ně oloupeny. Vhodné knihy žádné nebyly vydávány. Do tříd byly vnučeny od Němců nebo kolaborantů nadiktované vyučovací osnovy, nad jichž obsahem draly se českým učitelům do očí slzy. Jedině podle nich musilo se vyučovat, chtěl-li učitel zachovat svůj život pro doby svobody a osvobození, které na sebe nemohly nechat dlouho čekat...

Ve všech školách byly zavedeny sběry odpadových hmot (kosti, papír, textilie, barevné kovy, guma, železo a sklo), dále sběry léčivých bylin, sbírány i makovice, jádra pecek a jiné. Důležitost těchto sběrů byla vhodná pro výrobu léčiv, ale trpělo tím značně vyučování. Rovněž v zahradách každá píď půdy musila být obdělána v ohledu výživy...

Zapřísáhlý odpůrce německé nadvlády kolega pan František Kotrba, učitel v Dubči, okres Praha-venkov-jih, našel smrt před zatčením bestialního Gestapa. V koncentračním táboře Mauthausen v hoři zahynula i jeho manželka Marie Kotrbová-Kolocová. Čest jejich památce. Jejich dvě děti 11letá Hana a 10letý Ladislav Kotrbovi byli 3 roky vězněni v koncentračním táboře v Plané n. Lužnicí, odkud se dne 12. května 1945 vrátili. Byt byl v roce 1942 Němci vykraden...

Praha jest opět svobodná, jest opět česká, jest opět československá, naše. Vláda československá přijela hned po převratu, brzy za ní se dostavil prezident československé republiky pan Dr. Edvard Beneš. Zničené nebo těžce poškozené věci se odklizejí, jdeme s chutí do práce za obnovou našich národních potřeb.

Dnes bere náš český lid, náš český národ svou svobodu v jiném splynutí myšlenek než po prvé světové válce. Tenkrát byl radostí opit a na mnohé i důležité úkazy at' nevědomě, at' i vědomě zapomínal. Vybudujeme na počest sice slabý, duševně ale silný stát, který se bude opírat o státy světové nezlomné síly. Musíme ovšem být neustále na stráži, nesmíme nikdy podlehnout, neboť to by byla záhuba našeho národa, lidu naší vlasti...

Zpracovala: Jindra Svitáková

Zdroj: Dějiny školy obce Nedvězí, Státní oblastní archiv Praha-východ

Snížujeme o více než 6 % cenu silové elektřiny!

ENERGETICKÉ
PORADENSTVÍ

ZÁKAZNICKÝ
SERVIS

ÚSPORNÉ
SPOTŘEBIČE

www.pre.cz/vyhody

V roce 2013 zlevňujeme našim zákazníkům cenu silové elektřiny o více než 6 %! Jako Váš energetický partner chceme tímto krokem zmírnit celkový dopad výrazného zvýšení příspěvku na obnovitelné zdroje.

IPRE

U štědrovečerního stolu

Vánoce jsou kromě různých rituálů, církevních i světských obřadů a dekorací nedílně spojeny s vybranými pokrmy. Se štědrovečerním jídlem se dříve pojila řada pověr. Na venkově se pod stůl rozprostřela trocha slámy jako připomínka Kristova narození a také proto, že obilí bylo důležitou součástí obživy obyvatel domu. Na stole byla položena bible, křížek a svícen se zapálenou svíčkou, několik drobných mincí a chléb. Na Valašsku se nohy stolu obtáčely řetězem, aby se vlkům zamkla huba a nežrali ovce, jinde měl řetěz jako magický kruh chránit před čarodějnicemi a zajistit pospolitost rodiny. Pod stůl se pokládala sekera a stolující si na ni měli šlápnout bosou nohou pro zdraví.

Pokud v uplynulém roce někdo zemřel, prostřelo se i pro něj a jeho polévka se nechala do druhého dne na stole. V mnohých rodinách se dodržoval sudý počet stolujících. Od stolu se nesmělo vstávat, aby slepice dobře seděly na vejcích a aby některá duše zemřelého nezasedla stolujícímu místo.

Po celodenním přísném půstu začala s východem první hvězdy sváteční večeře, která měla mít devatero druhů postních jídel, protože devítka byla zárukou prosperity, štěstí, úspěchu a dobré úrody. Podával se chléb nebo oplatka namazaná medem, čočková nebo hrachová polévka, kroupový nákyp s houbami, pohanková kaše. V 19. století se jídelníček rozšířil o rybu, zajíce na černo s hrozkami, ořechy a rozvařenými sušenými švestkami. V chudých rodinách byla běžná houbová omáčka s knedlíkem, vařené nudle sypané strouhaným perníkem či tvarohem nebo placky z černé mouky pomazané řepným sirupem. Do jídelníčku přibyl postupně krocan, králík, jablečný závin a vánoční cukroví. Na závěr večeře se podával čaj nebo domácí vánoční punč. Na štědrovečerním stole nechyběly sušené hrušky, švestky, jablečné křížaly, hrozinky, jablka, ořechy, vánočka a chléb.

Co si dáme letos k večeři? Českou klasiku?

Zůstaňme u tradice, ale můžete s ní trochu experimentovat a nachystat její moderní verzi, například:

- Kapra nahradíte jinou rybou, vynikající ke keříčkovce, treska či candát. Alternativou jsou také krůti prsa či kuřecí řízek.
- Do strouhanky na obalení přidejte směs sušených bylinek, ořechy, nejemno nastrouhaný parmazán, hrubou sůl či drcený barevný pepř.
- Místo bramborového salátu zkuste sváteční bramborovou kaši. Můžeme do ní vmíchat červenou cibuli nakrájenou na kostičky a osmaženou nebo lžící červeného kaviáru, lžící strouhaného křenu a nejemno posekaný kopr. Další varianta je italská – do kaše zamícháme dvě lžice pesta a dochutíme sekanými bylinkami. Ostřejší varianta: prolisujte jeden stroužek česneku, nakrájejte nadrobno dužinu chilli papričky, rozmixujte se třemi lžicemi pikantního ajvaru a zamíchejte do kaše.
- Ale jestliže hledáte jen malou obměnu tradičního kapra, zkuste jeden z těchto receptů.

Tak dobrou chuť a šťastné vánoce!

Česnekový kapr

Kapra nařežeme na podkůvky asi 2 cm silné. Porce potřeme česnekem utřeným se solí a necháme do druhého dne uležet. Hladkou mouku smícháme s pálivou i sladkou paprikou, kmínem, solí, porce ve směsi obalíme a opečeme v rozpáleném oleji.

Kapr podle Petra Voka

Očištěné porce kapra opláchneme, osušíme, osolíme, posypeme čerstvě umletým pepřem, kmínem a obalíme v mouce. Vejce rozšleháme s rozetřeným česnekem, připravené porce kapra ve směsi omočíme, pak je obalíme ve strouhance a v rozehřátém tuku po obou stranách do červena vysmažíme.

Připravila: Jindra Svitáková, foto archiv autorky

INZERCE

- **Zakázkový nábytek na míru:** kuchyně, dětské pokoje, ložnice, vestavné skříně, kancelářský nábytek
- **Vybavení mateřských škol:** nábytek do tříd, šaten, umyváren, sboroven, ředitelů, kuchyní
- **Vybavení zahrad MŠ:** průlezky, houpačky, skluzavky, domečky, altány, pergoly, pískoviště

Dle vámi dodané dokumentace jsme schopni vyrobit jakýkoli atypický truhlářský výrobek.

Milan Řehák
Mírová 19/23
251 01 Říčany – Pacov
rehak@centrum.cz
www.rehak.byl.cz
Mobil: 602 335 050